

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0040

Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas**2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujo žiedinės ekonomikos veiksmų plano (2020/2077(INI))**

(2021/C 465/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020)0098), ir Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Leading the way to a global circular economy: state of play and outlook“ (SWD(2020)0100),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT), įskaitant 12-ąjį DVT „Atsakingas vartojimas ir gamyba“ ir 15-ąjį DVT „Gyvybė sausumoje“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti. Aplinkos be toksinių medžiagų kūrimas“ (COM(2020)0667) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės mėn. Tarpvyriausybinių mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotinio įvertinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020)0381),
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 11 d. Komisijos komunikatą „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“ (COM(2018)0673),
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 16 d. Komisijos komunikatą „Europinė plastikų žiedinėje ekonomikoje strategija“ (COM(2018)0028),
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl Europos strateginės ilgalaikės vizijos siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. liepos 4 d. rezoliuciją „Ilgesnė produktų naudojimo trukmė: nauda vartotojams ir įmonėms“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją „Efektyvus išteklių naudojimas. Žiedinės ekonomikos kūrimas“ ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją „Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio įgyvendinimas: cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąlyčio gerinimo variantai“ ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0201.

⁽³⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 116.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0078.

⁽⁵⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 60.

⁽⁶⁾ OL C 265, 2017 8 11, p. 65.

⁽⁷⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 146.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl visapusiško Europos požiūrio į energijos kaupimą⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/741⁽⁹⁾ dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos, ypač į to pasiūlymo 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytą prioritetinį tikslą paspartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąsias ataskaitas dėl klimato kaitos, dykumėjimo, žemės degradacijos, darnios žemėtvarkos, apsirūpinimo maistu ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų srautų sausumos ekosistemose, dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui, į IPCC specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, penktąją vertinimo ataskaitą (AR5) ir 2018 m. rugsėjo mėn. apibendrinamąją ataskaitą,
- atsižvelgdamas į pirmąją žiedinės ekonomikos veiksmų planą, pradėtą įgyvendinti 2015 m. (2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos komunikatas „Uždaro ciklo kūrimas. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas“ (COM(2015)0614)), ir į veiksmus, kurių imtasi pagal tą planą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl Europinės plastikų žiedinėje ekonomikoje strategijos⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją „Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio įgyvendinimas: cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąlyčio gerinimo variantai“⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 31 d. rezoliuciją dėl Ekologinio projektavimo direktyvos įgyvendinimo⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/904⁽¹⁵⁾ dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo (Vienkartinių plastikų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2018 m. priimtus persvarstytus ES atliekų teisės aktus: 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB⁽¹⁶⁾ dėl atliekų (Atliekų pagrindų direktyva), 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/852, kuria iš dalies keičiama Direktyva 94/62/EB⁽¹⁷⁾ dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (Pakuočių atliekų direktyva), 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/850, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB⁽¹⁸⁾ dėl atliekų sąvartynų (Sąvartynų direktyva), ir 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/849, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų⁽¹⁹⁾,

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0198.

⁽⁹⁾ OL L 177, 2020 6 5, p. 32.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0201.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 136.

⁽¹³⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 146.

⁽¹⁴⁾ OL C 76, 2020 3 9, p. 192.

⁽¹⁵⁾ OL L 155, 2019 6 12, p. 1.

⁽¹⁶⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 109.

⁽¹⁷⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 141.

⁽¹⁸⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 100.

⁽¹⁹⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 93.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008⁽²⁰⁾ dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (CLP reglamentas),
 - atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatą dėl energijos iš atliekų vaidmens žiedinėje ekonomikoje (COM(2017)0034),
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės išteklių darbo grupės parengtą 2019 m. pasaulinių išteklių apžvalgą⁽²¹⁾ ir išteklių naudojimo efektyvumo bei klimato kaitos ataskaitas⁽²²⁾,
 - atsižvelgdamas į mokslinę publikaciją „Evaluating scenarios toward zero plastic pollution“⁽²³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A9-0008/2021),
- A. kadangi Tarptautinė išteklių darbo grupė savo ataskaitoje „2019 m. pasaulinių išteklių apžvalga“ įvertino, kad pusę viso išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir daugiau kaip 90 proc. biologinės įvairovės nykimo ir vandens trūkumo lemia išteklių gavyba ir perdirbimas; kadangi pasaulio ekonomika išnaudoja tiek išteklių, kiek jų teiktų 1,5 planetos, kadangi jau dabar reikėtų trijų planetų, jei kiekvienas žmogus vartotų tiek, kiek vidutiniškai suvartoja vienas ES gyventojas, ir kadangi esminis bendro mūsų sunaudojamų gamtinių išteklių kiekio ir išmetamų atliekų kiekio sumažinimas turėtų būti pagrindinis žiedinės ekonomikos tikslas; kadangi, norint to pasiekti, reikės atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo, nepamirštant skirtumo tarp absoliutaus ir santykinio atsiejimo;
- B. kadangi šie skaičiai rodo, kad esminis vaidmuo tenka tausiam išteklių ir visų pirma pirminių žaliavų naudojimui ir kad reikia sustiprinti veiksmus visais lygmenimis ir visame pasaulyje; kadangi žiedinės ekonomikos koncepcija savo pobūdžiu yra horizontali ir labai padės siekti kitų aplinkos tikslų, įskaitant Paryžiaus susitarimo tikslus;
- C. kadangi perėjimas prie žiedinės ekonomikos atlieka labai svarbų vaidmenį mažinant ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį ir siekiant ES 2030 m. klimato srities tikslo, taip pat tikslo užtikrinti nulinį grynąjį išmetamą ŠESD kiekį ne vėliau kaip 2050 m., ir to siekiant reikia iš esmės pertvarkyti visos ekonomikos vertės grandines;
- D. kadangi perėjimas prie žiedinės ekonomikos gali paskatinti darnią verslo praktiką ir kadangi tikimasi, kad dėl gerai išvystytų ES verslo modelių, žinių apie žiediškumą ir patirties perdirbimo srityje Europos įmonės ir ekonomika bus pirmaujančios tarp tų, kurios įgyvendina žiedinę ekonomiką ir sykiu gauna naudos iš pasaulinių lenktynių siekiant žiediškumo;
- E. kadangi žiedinės ekonomikos principai turėtų būti pagrindinis bet kokios Europos ir nacionalinės pramonės politikos, taip pat valstybių narių nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę elementas;
- F. kadangi bendras ES suvartojamas energijos kiekis yra didelis ir žiedinės ekonomikos veiksmai taip pat turėtų apimti energijos vartojimo efektyvumą ir tausią energijos šaltinių gavybą;
- G. kadangi žiedinė ekonomika yra svarbi įvairiems darnaus vystymosi tikslams, įskaitant 12-ąjį tikslą užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius ir 13-ąjį tikslą dėl klimato srities veiksmų;
- H. kadangi projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad nebūtų atliekų ir taršos, yra vienas iš žiedinės ekonomikos principų;

⁽²⁰⁾ OL L 353, 2008 12 31, p. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.resourcepanel.org/lt/reports/global-resources-outlook>

⁽²²⁾ <https://www.resourcepanel.org/lt/reports/resource-efficiency-and-climate-change>

⁽²³⁾ <https://science.sciencemag.org/content/369/6510/1455>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- I. kadangi, remiantis neseniai atliktais tyrimais, žiedinė ekonomika pajėgi padidinti ES BVP dar 0,5 proc. ir iki 2030 m. sukurti daugiau kaip 700 000 naujų darbo vietų ⁽²⁴⁾, taip pat gali pagerinti darbo vietų kokybę; kadangi 2012–2018 m. su žiedine ekonomika susijusių darbo vietų skaičius ES išaugo 5 proc. ir pasiekė maždaug 4 mln.; kadangi vykdančią palankią politiką ir investuojant į pramonę tikimasi, kad iki 2030 m. ES perdirbimo metinė vertė gali pasiekti maždaug 70–100 mlrd. EUR, o su tuo susijęs užimtumas – apie 450 000 ir beveik 600 000 darbo vietų;
- J. kadangi darni ir atsakinga pirminių žaliavų gavyba yra gyvybiškai svarbi, kad būtų užtikrintas efektyvus išteklių naudojimas ir pasiekti žiedinės ekonomikos tikslai; todėl reikia parengti darnios prioritetinių medžiagų ir prekių gavybos standartus;
- K. kadangi beveik 80 proc. gaminių poveikio aplinkai nulemiama projektavimo etapu ir tik 12 proc. ES pramonės naudojamų medžiagų yra perdirbtos;
- L. kadangi sparčiai augant elektroninei prekybai gerokai padaugėjo pakuočių atliekų, pvz., vienkartinio plastiko ir kartono atliekų; kadangi vis dar kelia susirūpinimą atliekų vežimas į trečiąsias valstybes;
- M. kadangi apskaičiuota, kad kiekvienais metais ES susidaro 88 mln. tonų maisto atliekų ir kadangi apskaičiuota, kad daugiau kaip 50 proc. maisto atliekų išmeta namų ūkiai ir vartotojai; kadangi maisto švaistymas daro didelį poveikį aplinkai ir lemia apie 6 proc. viso ES išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio;
- N. kadangi netinkamai valdomas plastikas kelia aplinkosaugos problemų, tokių kaip šiukšlinimas, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo sunkumai, susirūpinimą keliančios medžiagos, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir išteklių naudojimas;
- O. kadangi ECHA priėmė mokslinę nuomonę, siekdama apriboti mikroplastikų, sąmoningai pridedamų į gaminius, naudojimą ES ir EEE rinkoje, kai jų bendra masė viršija 0,01 proc. gaminio svorio;
- P. kadangi, remiantis Europos aplinkos agentūros (EAA) skaičiavimais, 1996–2012 m. ES įsigytų drabužių vienam asmeniui skaičius padidėjo 40 proc., o daugiau nei 30 proc. drabužių spintose Europoje nenaudota mažiausiai metus; be to, daugiau nei pusė išmestų drabužių neperdirbama, o patenka į mišriąsias buitines atliekas ir vėliau siunčiama į deginimo įrenginius ar sąvartynus ⁽²⁵⁾;
- Q. kadangi praėjo daugiau nei dveji metai, kai IPCC paskelbė savo specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, kurioje teigiama, jog siekiant užtikrinti, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, reikės sparčių, plataus užmojo ir precedento neturinčių permainų visais visuomenės aspektais;
1. palankiai vertina Komisijos naują žiedinės ekonomikos veiksmų planą; pabrėžia, kad žiedinė ekonomika kartu su nulines taršos ir aplinkos be toksinių medžiagų siekais yra labai svarbu siekiant sumažinti bendrus Europos vartojimo ir gamybos aplinkosauginius pėdsakus, paisant planetos galimybių ribų, ir apsaugoti žmonių sveikatą, tačiau taip pat siekiant užtikrinti konkurencingą ir novatorišką ekonomiką; pabrėžia, kad žiedinė ekonomika gali labai prisidėti siekiant Paryžiaus susitarimo, Biologinės įvairovės konvencijos ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
2. ragina Komisiją visas veiksmų plane numatytas iniciatyvas pateikti atsižvelgiant į komunikato priede nustatytas datas ir kiekvieną pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pagrįsti išsamiau poveikio vertinimu, taip pat pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti ir į nuostolį dėl veiksmų nesiėmimo;
3. pabrėžia, kad žiedinė ekonomika gali padėti išspręsti naujus iššūkius, kuriuos sukėlė ir išryškino COVID-19 krizė, nes sustiprins vertės grandinę ES ir visame pasaulyje ir sumažins jų pažeidžiamumą, taip pat padarys Europos pramonės ekosistemas atsparesnes ir tvaresnes, taip pat konkurencingesnes ir pelningesnes; pažymi, kad tai paskatins ES strateginį savarankiškumą ir padės kurti darbo vietas; pabrėžia, kad COVID-19 pandemija parodė, jog būtina sukurti žiedinei ekonomikai palankią aplinką; ragina valstybes nares įtraukti žiedinę ekonomiką į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

⁽²⁴⁾ https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/EllenMacArthurFoundation_Growth-Within_July15.pdf

⁽²⁵⁾ „Environmental Indicator Report 2014: Environmental Impacts of Production-Consumption Systems in Europe“, Europos aplinkos agentūra, 2014 m.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

4. mano, kad žiedinė ekonomika yra būdas ES ir Europos įmonėms išlikti novatoriškoms ir konkurencingoms pasaulinėje rinkoje, o sykiu ir sumažinti savo aplinkosauginį pėdsaką; todėl primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares nukreipti investicijas siekiant, kad būtų plėtojamos žiedinės ekonomikos iniciatyvos ir remiamos inovacijos; mano, kad ES ekonomikos gaivinimo planas (priemonė „Next Generation EU“), Teisingos pertvarkos fondas ir programa „Europos horizontas“ turėtų apimti ir skatinti žiedinės ekonomikos iniciatyvas, praktiką, infrastruktūrą ir technologijas;

5. pabrėžia, kad vidaus rinkos veikimo gerinimas yra būtina sąlyga siekiant žiedinės ekonomikos ES; ypač pabrėžia, kad siekiant deramai veikiančios ir darnios bendrosios rinkos labai svarbu tinkamai įgyvendinti esamas taisykles ir veiksmingai užtikrinti, kad jų būtų laikomasi; primena, kad ES yra antra pagal dydį pasaulio ekonominė galia ir jai tenka didžiausias vaidmuo pasaulio prekyboje; atkreipia dėmesį į tai, kad bendroji rinka yra galinga priemonė, kuri turi būti naudojama siekiant plėtoti tvarius ir žiedinius produktus ar technologijas, kurie ateityje taps norma, taip sudarant sąlygas piliečiams įsigyti įperkamus produktus, kurie yra saugūs, sveiki ir tausoja planetą;

6. pabrėžia, kad būtina visiškai atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo; ragina Komisiją pasiūlyti mokslškai pagrįstus privalomus ES vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus, susijusius su naudojamo pirminių žaliavų kiekiu ir poveikiu aplinkai mažinimu; ragina nustatant ES tikslus taikyti perskaičiavimo metodą, siekiant užtikrinti, kad politikos tikslai patikimai nuvestų prie neutralaus poveikio klimatui, aplinkos požiūriu darnios, netoksiškos ir visapusiškai žiedinės ekonomikos, kurioje paisoma planetos galimybių ribų, ne vėliau kaip 2050 m.;

7. ragina Komisiją, naudojantis rodikliais, kurie turi būti patvirtinti iki 2021 m. pabaigos, kaip atnaujintos stebėsenos sistemos dalį pasiūlyti privalomus 2030 m. ES tikslus, kad iki 2050 m. būtų gerokai sumažinti ES medžiagų ir vartojimo pėdsakai ir kad jie atitiktų planetos galimybes; ragina Komisiją remtis plačiausio užmojo valstybių narių pavyzdžiais, sykiu tinkamai atsižvelgiant į valstybių narių pradinės padėties ir pajėgumų skirtumus;

8. primygtinai ragina Komisiją ne vėliau kaip 2021 m. nustatyti suderintus, palyginamus ir suvienodintus žiediškumo rodiklius, apimančius medžiagų ir vartojimo pėdsakų rodiklius, taip pat tam tikrus išteklių naudojimo efektyvumo ir ekosistemų paslaugų subrodiklius; šiais rodikliais ES, valstybių narių ir pramonės lygmenimis turėtų būti matuojamas išteklių vartojimas ir išteklių našumas, jie turėtų apimti importą bei eksportą ir derėti su suderintu gyvavimo ciklo vertinimu ir gamtinio kapitalo apskaitos metodikomis; jie turėtų būti taikomi visose Sąjungos politikos srityse, finansinėse priemonėse ir reguliavimo iniciatyvose;

9. palankiai vertina Komisijos išipareigojimą atnaujinti ir persvarstyti žiedinės ekonomikos stebėsenos sistemą; apgailestauja dėl to, kad dabartinėje stebėsenos sistemoje nėra visapusiško ir visa apimančio rodiklių rinkinio, kuris padėtų įvertinti ekonomikos augimo atsiejimą nuo išteklių naudojimo ir poveikio aplinkai; pabrėžia, kad stebėsenos sistema turėtų apimti minėtus žiediškumo rodiklius ir, be to, visus žiedinės ekonomikos plano tikslus ir konkrečius veiksmus, kad ji būtų veiksminga priemonė žiediškumui ir numatytų tikslų įgyvendinimo pažangai visapusiškai įvertinti;

10. taip pat pabrėžia, kad būtina atlikti mokslškai pagrįstus vertinimus, siekiant pasinaudoti žiedinės ekonomikos ir klimato kaitos švelninimo sinergija, be kita ko, pasinaudojant anglies dioksido pėdsako matavimais;

11. atkreipia dėmesį į papildomas galimybes, susijusias su optimaliu produktų ir paslaugų naudojimu, neskaitant priemonių, kuriomis pratęsiamas jų gyvavimo ciklas ir medžiagų naudojimo trukmė; atsižvelgdamas į tai, ypač pabrėžia galimybes derinti žiedinės ekonomikos sprendimus ir skaitmeninimą; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti politikos priemones, kuriomis būtų remiami nauji darnūs ir žiediniai verslo modeliai, pvz., produktų kaip paslaugos modeliai, kuriuos taikant taupomi ištekliai ir mažinamas poveikis aplinkai, sykiu užtikrinant vartotojų apsaugą; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas tokiems produktų kaip paslaugos modeliams įgyvendinant naująją tvarių produktų iniciatyvą; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares pašalinti nepagrįstas reguliavimo ir fiskalines kliūtis tokiems modeliams ir skatinti infrastruktūros, kuri sudarytų sąlygas žiediškumui ir tvariai skaitmeninei ekonomikai, plėtrą; primena, kad skaitmeninimas taip pat daro didelį poveikį klimatui ir aplinkai, pvz., auga energijos paklausa, žaliavų gavyba ir susidaro elektroninės įrangos atliekų; ragina Komisiją įvertinti ir spręsti šiuos uždavinius nustatant skaitmeninių technologijų, struktūrų ir paslaugų, įskaitant duomenų centrus, poveikio aplinkai stebėsenos ir kiekybinio vertinimo metodiką ir pasiūlant priemones, įskaitant, kai tikslinga, teisėkūros priemones, kad būtų užtikrintas skaitmeninių sprendimų darnumas aplinkos požiūriu, energijos vartojimo efektyvumo, išmetamo šiluminio šiluminio kiekio mažinimo ir išteklių naudojimo klausimus priskiriant prie pagrindinių darnios skaitmeninės pertvarkos aspektų;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

12. ragina Komisiją nustatyti, kokių reguliavimo priemonių ir kitų veiksmų reikėtų imtis siekiant pašalinti administracines ir teises kliūtis žiedinei dalijimosi ir paslaugų ekonomikai ir skatinti jos plėtrą; visų pirma ragina Komisiją išnagrinėti, kaip būtų galima išspręsti tokius iššūkius, kaip atsakomybės klausimai ir nuosavybės teisės, susijusios su dalijimosi ir paslaugų ekonomika, atsižvelgiant į tai, kad didesnis teisinis tikrumas tiek gamintojams, tiek vartotojams yra labai svarbus siekiant įgyvendinti tokias ekonomikos koncepcijas; siūlo Komisijai apsvarstyti galimybę parengti Europos dalijimosi ir paslaugų ekonomikos strategiją, kurioje būtų sprendžiami minėti klausimai, nepamirštant ir socialinių aspektų;

13. pabrėžia, kad reikia geriau įvertinti, kaip dirbtinio intelekto technologijos galėtų prisidėti prie žiedinės ekonomikos, skatinant naudoti šių technologijų prietaikas projektavimo procesuose, verslo modeliuose ir infrastruktūroje; pabrėžia, kad svarbu laikyti skaitmeninimą žiedinės ekonomikos skatinimo veiksmu, visų pirma produktų pasų ar esminės informacijos srityse, atsižvelgiant į galimą ES masto duomenų erdvę; pabrėžia, kad labai svarbus duomenų prieinamumo ir dalijimosi jais gerinimas, sykiu užtikrinant aktyvų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, kad nauji metodai išliktų teisingais ir įtraukiais, ir privatumą bei duomenų saugumą;

14. pabrėžia, kad reikia kurti ekonomines paskatas ir tinkamą reguliavimo aplinką žiedinių sprendimų, medžiagų ir verslo modelių inovacijoms, drauge panaikinti rinką iškraipiančias subsidijas ir aplinkai žalingas subsidijas, ir ragina tai skatinti įgyvendinant naują Europos pramonės strategiją ir MVĮ strategiją; pabrėžia ypatingą pirmūnių MVĮ (mažųjų ir vidutinių įmonių) ir startuolių vaidmenį pereinant prie žiedinės ekonomikos; pabrėžia, kad tvarių medžiagų, procesų, technologijų ir produktų moksliniai tyrimai, taip pat jų pramoninė plėtra gali suteikti Europos įmonėms konkurencinį pranašumą pasaulyje; pabrėžia, kad reikia ES ir nacionaliniu lygmenimis vykdyti politiką, kuria būtų remiami žiedinės ekonomikos ir žiedinio verslo modelių lyderiai;

15. pabrėžia, kad pereinant prie labiau žiedinės ekonomikos būtina įtraukti Europos pramonę kaip suinteresuotąjį subjektą; primena itin svarbų žiedinės ekonomikos priemonių vaidmenį siekiant pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo; ragina taikyti žiediškumo metodus pramonėje visais produktų projektavimo, medžiagų gavybos, pakartotinio produktų naudojimo ir perdirbimo bei atliekų tvarkymo lygmenimis ir pabrėžia, kad reikia skatinti pirmaujančių tvarių pramoninių medžiagų ir produktų rinkų plėtrą;

16. skatina įmones rengiant metines ataskaitas į jas įtraukti pertvarkos planus, kuriuose būtų aprašyta, kaip ir kada jos ketina užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, žiedinę ekonomiką ir darnumą;

17. ragina valstybes nares teikti pirmenybę galimoms priemonėms, kurios lemia kuo mažesnę administracinę naštą, ir stiprinti mokslinių tyrimų ir plėtros viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, teikiančias sisteminius ir visa apimančius sprendimus;

18. ragina Komisiją sukurti visų gamtinių ir technologinių anglies dioksido šalinimo, įskaitant anglies dioksido surinkimą, kaupimą ir panaudojimą, sprendimų sertifikavimo reglamentavimo sistemą;

19. pabrėžia lemiamą biologinės mimikrijos, kaip žiediškumo spartinimo veiksnio, vaidmenį skatinant biomimetinius sprendimus, kurie projektavimo etape sumažina medžiagų, energijos ir toksiškų junginių naudojimą ir teikia darnius, regeneracinius ir novatoriškus gamtos įkvėptus sprendimus, kuriuos galima taikyti daugybėje sektorių;

20. ragina užtikrinti pakankamą darbuotojų skaičių ir biudžetą Komisijos tarnyboms, kurių užduotis yra užtikrinti sėkmingą veiksmų plano įgyvendinimą; pabrėžia, kad išteklių paskirstymas turi atitikti tiek dabartinius, tiek ilgalaikius politinius prioritetus, todėl, atsižvelgdamas į Europos žaliąjį kursą, tikisi, kad bus gerokai padidinti žmogiškieji ištekliai, visų pirma Komisijos Aplinkos generaliniame direktorate;

Tvarių gaminių politikos sistema

21. pabrėžia, kad linijinę „imti, gaminti, išmesti“ ekonomiką reikia paversti tikra žiedine ekonomika, grindžiama šiais principais: energijos ir išteklių naudojimo mažinimu, vertės išlaikymu ekonomikoje, atliekų prevencija, projektavimu, kuriuo išvengiama atliekų ir kenksmingų medžiagų bei taršos, tęstiniu produktų ir medžiagų naudojimu ir jų išlaikymu uždaruose cikluose, žmonių sveikatos apsauga, naudos vartotojams skatinimu ir natūraliųjų sistemų regeneravimu; šiais tikslais turėtų būti vadovujamasi rengiant naują tvarių produktų politikos sistemą, taip pat įgyvendinant bendrą žiedinės

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

ekonomikos strategiją ir pramonės strategiją; pabrėžia, kad reikia visapusiškai integruoti darnios žiedinės sistemos mąstyseną į visas veiklos sritis, įskaitant politiką, produktus, gamybos procesus ir verslo modelius;

22. pabrėžia, kad tvarūs, žiediniai, saugūs ir netoksiški produktai ir medžiagos turėtų tapti ES rinkos norma, o ne būti išimtis, ir turėtų būti vertinami kaip pagrindinis pasirinkimas, kuris yra patrauklus, įperkamas ir prieinamas visiems vartotojams; todėl palankiai vertina Komisijos planą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tvarių gaminių, kuriame būtų nustatyti horizontalieji gaminių politikos principai ir privalomi reikalavimai, susiję su ES rinkai tiekiamais gaminiais;

23. tvirtai pritaria tam, kad į Ekologinio projektavimo direktyvos⁽²⁶⁾ taikymo sritis būtų išplėsta – būtų įtraukti su energija nesusiję gaminiai ir nustatyti horizontalieji konkretiems gaminiams skirti našumo, patvarumo, daugkartinio naudojimo, galimybės taisyti, netoksiškumo, atnaujinimo, perdirbimo, perdirbtų medžiagų gaminių sudėtyje ir išteklį bei energijos vartojimo efektyvumo standartai, taikomi ES rinkai tiekiamiems produktams, ir ragina Komisiją 2021 m. pateikti pasiūlymą šiuo klausimu; be to, pakartoja savo raginimą Komisijai siekti plataus užmojo tikslų įgyvendinant su energija susijusių gaminių ekologinio projektavimo priemones pagal dabartinės Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį, be kita ko, atsižvelgiant į žiedinės ekonomikos aspektus;

24. pabrėžia, kad svarbu išlaikyti darnią ir aiškią ES teisės aktų sistemą siekiant tvarių produktų ir pabrėžia, kad reikia stiprinti sinergiją su kitomis politikos priemonėmis, įskaitant ES ekologinį ženklą; pabrėžia, kad kartu su būtinais teisinais gaminių projektavimo standartais svarbu teikti rinkos paskatas darniausioms įmonėms ir tvariausiems produktams ir medžiagoms;

25. ragina Komisiją pasiūlyti privalomus viso gaminių gyvavimo ciklo medžiagų ir aplinkosauginio pėdsakų tikslus kiekvienai ES rinkai pateikiamų gaminių kategorijai, įskaitant su didžiausiu anglies dioksido kiekiu susijusius pusgaminius; taip pat ragina Komisiją pasiūlyti konkretiems produktams ir (arba) konkretiems sektoriams privalomus tikslus, susijusius su perdirbtomis medžiagomis gaminių sudėtyje, sykiu užtikrinant atitinkamų gaminių našumą ir saugą ir kad jie būtų suprojektuoti taip, kad juos būtų galima perdirbti; primygtinai ragina Komisiją sudaryti palankias technologines, reguliavimo ir rinkos sąlygas šiems tikslams pasiekti ir atsižvelgti į reikiamas pramonės permainas ir investicijų ciklus kiekviename sektoriuje; kartu primygtinai ragina Komisiją apsvarstyti galimybę nustatyti privalomus reikalavimus siekiant padidinti paslaugų darnumą;

26. pritaria planui įvesti skaitmeninius gaminių pasus siekiant padėti įmonėms, vartotojams ir rinkos priežiūros institucijoms stebėti gaminių poveikį klimatui, aplinkai, visuomenei ir kitokių poveikį visoje vertės grandinėje ir teikti patikimą, skaidrią ir lengvai prieinamą informaciją apie gaminių patvarumą ir jo priežiūros, pakartotinio naudojimo, taisymo ir išmontavimo galimybes ir tvarkymą pasibaigus gyvavimo ciklui, taip pat apie jo sudėtyje esančias medžiagas bei chemines medžiagas ir apie jų poveikį aplinkai bei kitokių poveikį; ragina Komisiją įvertinti galimybes įvesti gaminių ženklą šioje srityje; mano, kad gaminių pasai turėtų būti įvesti taip, kad būtų išvengta nereikalingos reguliavimo naštos įmonėms, ypač MVĮ; mano, kad jie turėtų būti suderinami su kitomis skaitmeninėmis priemonėmis, pvz., būsimu pastato renovacijos pasu ir susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų (SCIP) duomenų baze;

27. pabrėžia, kad siekiant sėkmingos žiedinės ekonomikos, tvartos bendrosios rinkos sukūrimo ir galiausiai aplinkos be toksinių medžiagų Europos gyventojams užtikrinimo labai svarbu užtikrinti netoksiškus ir atkuriamuosius medžiagų ciklus; todėl pakartoja savo poziciją, išreikštą rezoliucijoje dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti ir rezoliucijoje dėl cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąsajos, ir primygtinai ragina sparčiai imtis veiksmų, kad būtų įgyvendinta cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti siekiant aplinkos be toksinių medžiagų;

28. pabrėžia, kad vartotojai turi teisę gauti aiškesnę, labiau suderintą ir tikslesnę informaciją apie gaminių ir paslaugų poveikį aplinkai ir klimatui per visą jų gyvavimo ciklą, įskaitant patvarumą ir galimybes taisyti, ir ragina imtis priemonių prieš ekomanipuliavimą ir melagingus ekologiškumo teiginius, susijusius su internetu ir ne internetu siūlomais gaminiais; tvirtai remia Komisijos ketinimą teikti pasiūlymus reguliuoti ekologiškumo teiginių naudojimą nustatant patikimus ir suderintus skaičiavimo metodus, apimančius visą vertės grandinę, pagrįstus suderintais rodikliais ir gyvavimo ciklo vertinimais, pvz., aplinkosauginiu pėdsaku, be kita ko, atsižvelgiant į atliekų prevenciją, žaliavų naudojimą, kenksmingų

⁽²⁶⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

medžiagų vengimą, gaminio patvarumą ir ilgaamžiškumą, taip pat projektavimą, kuriuo užtrinama, kad gaminių būtų galima pataisyti ir perdirbti; be to, pabrėžia, kad reikia užtikrinti neseniai iš dalies pakeistos Direktyvos 2005/29/EB⁽²⁷⁾ vykdymą imantis aktyvių priemonių dėl ekologiškumo teiginių;

29. ragina Komisiją remti vartotojo informavimui skirtų skaitmeninių priemonių kūrimą, siekiant suteikti galių vartotojui šiame skaitmeniniame amžiuje; pabrėžia interneto platformų ir prekyviečių svarbą populiarinant tvarius produktus ir paslaugas ir pažymi, kad jos galėtų teikti vartotojams aiškesnę ir suprantamesnę informaciją apie jų siūlomų gaminių patvarumą ir taisymo galimybes;

30. pabrėžia, kad būtina stiprinti ES ekologinį ženklą, kad jis taptų darnumo aplinkos požiūriu etalonu, gerinant vartotojų informuotumą ir atpažinimą rinkoje, nustatant išsamius standartus, toliau plečiant šio ženklo nuostatų taikymą, kad jis būtų naudojamas kitiems atitinkamiems gaminiams, ir skatinant jį naudoti viešuosiuose pirkimuose;

31. remia planuojamas iniciatyvas, kuriomis pagal atliekų hierarchijoje nustatytą atliekų prevencijos principą siekiama pagerinti produktų patvarumą ir galimybes juos taisyti, drauge stiprinant vartotojų teises tiek įmonių santykių su vartotojais, tiek įmonių tarpusavio santykių rinkose; todėl labai palankiai vertina planuojamas iniciatyvas nustatyti naują vadinamąją teisę į remontą, kuri turėtų apimti bent jau ilgesnį gaminių gyvavimo ciklą, galimybę gauti atsarginių dalių, išsamią informaciją ir įperkamas remonto paslaugas vartotojams;

32. atsižvelgdamas į tai, ragina imtis priemonių, kuriomis visiems rinkos dalyviams būtų suteikta nemokama prieiga prie būtinos remonto ir techninės priežiūros informacijos, įskaitant informaciją apie atsargines dalis ir programinės įrangos atnaujinimus, kartu atsižvelgiant į vartotojų saugos reikalavimus ir nedarant poveikio Direktyvai (ES) 2016/943⁽²⁸⁾, taip pat užtikrinti prieigą prie atsarginių dalių be nesažiningų kliūčių visiems remonto sektoriaus dalyviams, įskaitant nepriklausomus remontininkus ir vartotojus, nustatyti privalomus minimalius laikotarpius, per kuriuos būtų galima gauti atsarginių dalių ir (arba) atnaujinimų, taip pat didesniai skaičiui produktų kategorijų nustatyti ilgiausius pristatymo terminus, atsižvelgiant į šių gaminių ypatybes, ir įvertinti, kaip pagal teisinės garantijos tvarką būtų galima skatinti remonto paslaugas; pabrėžia, kad pardavėjai turėtų informuoti visus rinkos dalyvius apie galimybę pataisyti savo produktus;

33. ragina, siekiant sudaryti geresnes sąlygas vartotojams priimti sprendimus, nustatyti aiškų ir lengvai suprantamą suderintą ženklavinimą, kuris galėtų būti indekso formos, susijusį su gaminio ilgaamžiškumu (t. y. numatomu gaminio gyvavimo laikotarpiu) ir pataisomumu, taip pat parengti vienodą galimybių sutaisyti vertinimo balų sistemą ir įvesti tam tikrų kategorijų produktų naudojimo skaitiklius; ragina nustatyti minimalius informacijos reikalavimus pagal direktyvas 2005/29/EB ir 2011/83/ES⁽²⁹⁾; prašo Komisijos, rengiant Direktyvos (ES) 2019/771⁽³⁰⁾ peržiūrą, apsvarstyti galimybę išplėsti tiek teises į teisinę garantiją, tiek taisykles dėl atvirkštinės prievolės įrodyti tam tikrų kategorijų produktams, kurių numatoma naudojimo trukmė ilgesnė, ir nustatyti tiesioginę gamintojo atsakomybę;

34. ragina imtis teisėkūros priemonių siekiant sustabdyti praktiką, dėl kurios atsiranda suplanuotas nusidėvėjimas, taip pat apsvarstyti galimybę įtraukti tokią praktiką į Direktyvos 2005/29/EB I priedo sąrašą;

⁽²⁷⁾ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 „Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

⁽²⁸⁾ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1).

⁽²⁹⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

⁽³⁰⁾ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

35. palankiai vertina Komisijos ketinimą pateikti teisės aktus, kuriuose būtų numatytas draudimas sunaikinti neparduotas ilgalaikio vartojimo prekes, išskyrus atvejus, kai jos kelia pavojų saugumui ar sveikatai; pabrėžia, kad ne maisto produktų perdirbimas, pakartotinis naudojimas ar perskirstymas turėtų tapti norma, ir jų vykdymo užtikrinimas turėtų būti numatytas teisės aktuose;

36. pabrėžia, kad reikia stiprinti tvarių produktų vidaus rinką, ir mano, kad viešasis sektorius turėtų imtis vadovaujamo vaidmens; pažymi, kad valdžios institucijos, rinkdamosi geriausią prekių, paslaugų ar darbų pasiūlymą, kaip sutarties sudarymo kriterijų vis dar dažnai taiko tik mažiausios kainos kriterijų; pritaria tam, kad sektorių teisės aktuose būtų nustatyti žaliųjų viešųjų pirkimų minimalūs privalomi kriterijai ir rodikliai;

37. akcentuoja žaliųjų viešųjų pirkimų vaidmenį spartinant perėjimą prie tvarios žiedinės ekonomikos ir tai, kad svarbu skatinti vykdyti šiuos pirkimus gaivinant ES ekonomiką;

38. primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl žaliųjų viešųjų pirkimų procedūrų; mano, kad vykdant visus viešuosius pirkimus pagal Europos žaliojo kurso tikslus pirmenybė turi būti teikiama pakartotinai naudojamiems, pataisytiesiems, atgamintiems, atnaujintiems ir kitiems efektyviai energiją ir išteklius naudojant pagamintiems produktams ir teikiamoms paslaugoms, kuriais mažinamas gyvavimo ciklo poveikis aplinkai, o tuo atveju, jei jiems neteikiama pirmenybė, turėtų būti vadovujamasi principu „laikytis taisyklių arba paaiškinti“; taip pat prašo Komisijos pateikti gaires, kurios padėtų įmonėms rengti tvarius viešuosius pirkimus; ragina Komisijai ir valstybėms narėms nustatyti ataskaitų apie jų viešųjų pirkimų sprendimų tvarumą teikimo įpareigojimus, laikantis subsidiarumo principo;

39. pabrėžia, kad reikia skatinti kokybiškus medžiagų surinkimo srautus, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą ir išlaikyti medžiagų didžiausią vertę, taip pat užtikrinti švarius, netoksiškus ir tvarius uždarus medžiagų ciklus; pabrėžia, kad reikia didinti perdirbtųjų medžiagų prieinamumą ir kokybę, sutelkiant dėmesį į tai, ar medžiaga geba išlaikyti savo savybes po perdirbimo ir ar gali ateityje pakeisti pirmines žaliavas; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia skatinti didesnę kuriamų produktų perdirbamumą ir veiksmingas priemones, tokias kaip rūšiuojamojo surinkimo ir užstoato grąžinimo sistemos; ragina remti perdirbimo įrenginių ir pajėgumų kūrimą, jei jų dar nėra, laikantis artumo principo;

40. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares remti kokybiško surinkimo, rūšiavimo ir žaliavų pakartotinio naudojimo bei perdirbimo infrastruktūros kūrimą ir remti mokslinius tyrimus, susijusius su naujų novatoriškų technologijų, kuriomis mažinamas išteklių naudojimas ir galutinių atliekų susidarymas, didinamas perdirbamų ir pakartotinai naudojamų antrinių medžiagų pelningumas ir kokybė, nukenksminamos perdirbtos medžiagos ir mažinamas bendras su kitomis technologijomis susijęs aplinkosauginis pėdsakas, įskaitant energijos ir klimato pėdsakus; mano, kad cheminis perdirbimas, kai jis atitinka šiuos kriterijus, gali prisidėti kuriant tam tikrų atliekų srautų uždarą medžiagų ciklą;

41. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų kruopščiai įvertintas naujų perdirbimo ir atliekų naudojimo technologijų procesų ir rezultatų poveikis sveikatai, aplinkai ir klimatui pramoniniu lygmeniu prieš juos skatinant, ir užtikrinti skaidrumą vertinimo metu;

42. mano, kad cheminis perdirbimas turi atitikti Atliekų pagrindų direktyvoje pateiktą perdirbimo apibrėžtį, siekiant užtikrinti, kad perdirbimas į medžiagas ir substancijas, kurios bus naudojamos kaip kuras, nebūtų laikomas cheminiu perdirbimu; primygtinai ragina Komisiją pateikti teisinį patvirtinimą šiuo klausimu;

43. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti sąlygas skaitmeninėms technologijoms, pvz., blokų grandinei ir skaitmeniniam vandens ženklui, ir užtikrinti jų sąveikumą, kad jos galėtų padėti plėtoti žiedinę ekonomiką, t. y. stebėti, atsekti ir kartografuoti išteklių naudojimą ir produktų srautus visais gyvavimo ciklo etapais;

44. pabrėžia, kad svarbu gerinti galimybes gauti finansavimą žiedinės ekonomikos mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams; todėl ragina Komisiją nukreipti pagal programą „Europos horizontas“ vykdomą veiklą moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti šiose srityse:

— perdirbimo procesų ir technologijų;

— išteklių naudojimo efektyvumo pramonės procesuose;

— inovacinių ir tvarių medžiagų, gaminių, procesų, technologijų ir paslaugų, taip pat jų pramoninės plėtros;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- bioekonomikos, pasitelkiant biologines inovacijas, apimančias biologinėmis medžiagomis bei produktais paremtų technologijų kūrimą;
- žemės stebėjimo palydovų, nes jie gali atlikti svarbų vaidmenį stebint žiedinės ekonomikos vystymąsi, vertinant pirminių žaliavų paklausą ir išmetamųjų teršalų kiekį;

45. pabrėžia svarbų tvarių atsinaujinančiosios energijos išteklių vaidmenį žiediško proceso procesuose siekiant sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir tai, kaip atsinaujinančiosios energijos naudojimas gali padidinti produktų gyvavimo ciklo žiediskumą, kartu skatinant energetikos pertvarką;

46. pabrėžia, kad „tvarių produktų politikos sistemos“ teisės aktai turėtų būti pagrįsti tvirta ir aiškia anglies dioksido ir poveikio aplinkai apskaitos sistema, kuri veiktų kaip investicijų į žiedinės ekonomikos produktus ir procesus skatintoja;

47. pabrėžia, kad nustatant produktų poveikio klimatui ir aplinkai standartus reikia atsižvelgti į visą produkto gyvavimo ciklą „nuo pradžios iki galo“ ir į gavybos, pusegaminio, atsarginių dalių ir šalutinių produktų poveikį per visą grandinę; mano, kad standartai turi būti nustatomi atvirai, skaidriai ir turi būti mokslškai pagrįsti, dalyvaujant atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams; todėl skatina nustatyti bendras gyvavimo ciklo vertinimo metodikas ir pagerinti duomenų rinkimą;

48. pabrėžia, kad standartizacija yra labai svarbi įgyvendinant tvarių gaminių politiką, nes joje pateikiamos patikimos tokių savybių, kaip patvarumas ir pataisomumas, apibrėžtys, rodikliai ir patikrinimai;

49. primygtinai reikalauja, kad ES standartai būtų parengti laiku ir atsižvelgiant į realias naudojimo sąlygas, tuo pat metu vengiant administracinių kliūčių susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, kylančių dėl standartų paskelbimo vėlavimo;

50. primena 2016 m. birželio 1 d. Komisijos komunikatą „21-ojo amžiaus Europos standartai“ ir darbą, susijusį su Bendra standartizacijos iniciatyva (BSI); ragina Komisiją toliau stiprinti BSI ir patvirtinti naujus veiksmus ir projektus, kuriais būtų siekiama gerinti Europos standartizacijos organizacijų veikimą;

51. pabrėžia, kad veiksmingas ES teisės aktų, susijusių su gaminių sauga ir tvarumo reikalavimais, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad rinkai pateikti gaminiai atitiktų tokias taisykles pagal Reglamentą (ES) 2019/1020⁽³¹⁾; priduria, kad labai daug internetu perkamų ir į ES importuojamų gaminių neatitinka būtiniausių ES saugos reikalavimų; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad gaminiai, įskaitant internetu parduodamus produktus, atitiktų reikalavimus, ir kovoti su rizika, kurią suklustoti produktai kelia vartotojų saugumui, taikant griežtesnę rinkos priežiūrą ir lygiaverčius muitinės kontrolės standartus, taip pat stiprinant bendradarbiavimą šioje srityje ir didinant biudžetą bei žmogiškuosius išteklius; todėl ragina užtikrinti efektyvesnę ES priežiūrą nustatant suderintas taisykles dėl minimalaus patikrinimų skaičiaus ir jų dažnumo, taip pat suteikiant Komisijai įgaliojimus stebėti ir audituoti nacionalinių rinkos priežiūros institucijų veiklą;

52. pabrėžia, kad savanoriški susitarimai pasirodė esą neveiksmingi siekiant tvaraus ir bendro mobiliųjų radijo įrenginių įkrovimo sprendimo; dar kartą ragina Komisiją skubiai įgyvendinti Direktyvos 2014/53/ES⁽³²⁾ dėl radijo ryšio įrenginių nuostatas ir visų pirma įdiegti bendrą išmaniųjų telefonų ir visų mažų ir vidutinio dydžio elektroninių prietaisų kroviklį, kad būtų kuo geriau užtikrintas įkrovimo galimybių, įskaitant bevielį įkrovimą, standartizavimas, suderinamumas ir sąveikumas, įgyvendinant visuotinę elektroninių atliekų mažinimo strategiją; prašo Komisijos, siekiant užtikrinti didesnę naudą aplinkai, sutaupyti išlaidų ir užtikrinti patogumą vartotojams, laiku parengti atsiejimo strategiją, kuria būtų užtikrinama, kad vartotojai nebūtų įpareigoti drauge su naujais prietaisais pirkti naujų kroviklių; pakartoja, kad vartotojams svarbu gauti patikimą ir aktualią informaciją apie atitinkamas kroviklių savybes, pvz., sąveikumą ir įkrovimo

⁽³¹⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

⁽³²⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

charakteristikas, įskaitant atitiktį USB 3.1 ar aukštesniam lygmeniui, naudojant suderintą lengvai suprantamą ženklumą, kad jie galėtų pasirinkti patogiausius, ekonomiškai efektyviausius ir tvariausius sprendimus;

53. pabrėžia, kad reikia suderinti esamų ir būsimų ES ir valstybių narių lygmens priemonių politiką, kad būtų įgyvendinti veiksmų plano tikslai, ir suteikti žiedinių technologijų, produktų ir paslaugų ekonominę ir investicijų užtikrinimą, nes tai taip pat skatina ES konkurencingumą ir inovacijas; ragina Komisiją šalinti bet kokią galimą esamą reglamentavimo nenuoseklumą, kliūtis ar teisinį netikrumą, kurie trukdo visapusiškai diegti žiedinę ekonomiką; ragina taikyti ekonomines paskatas, pvz., CO₂ kainodarą, didesnę gamintojo atsakomybę taikant ekologinį mokesčių moduliavimą ir mokesčių paskatas, taip pat kitas finansines paskatas, kuriomis skatinamas darnus vartotojų pasirinkimas; mano, kad šios priemonės prirėkus turėtų atitikti Taksonomijos reglamente apibrėžtus žiedinės ekonomikos techninės analizės kriterijus; ragina valstybes nares apsvaustyti žiedinės ekonomikos tikslus visuose atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose ir užtikrinti, kad jie būtų visiškai suderinti su ES žiedinės ekonomikos strategijos tikslais ir priemonėmis; taip pat ragina Komisiją susitelkti į teisės aktų, susijusių su žiedine ekonomika, įgyvendinimą siekiant užtikrinti vienodas žiedinės gamybos procesų ir verslo modelių sąlygas;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: elektronika ir IRT

54. remia Žiedinės elektronikos iniciatyvą, kuria turėtų būti siekiama šalinti trūkumus, susijusius su patvarumu, žiediniu projektavimu, pavojingomis ir kenksmingomis medžiagomis, perdirbtų medžiagų dalimi gaminio sudėtyje, taisomumu, galimybe gauti atsarginių dalių, atnaujinamumu, elektros ir elektroninės įrangos atliekų prevencija, surinkimu, pakartotiniu naudojimu ir perdirbimu; taip pat ragina integruoti klausimus, susijusius su ankstyvu nusidėvėjimu, įskaitant produktų nusidėvėjimą dėl programinės įrangos keitimų; ragina suderinti ir patobulinti elektros ir elektroninės įrangos atliekų perdirbimo infrastruktūrą ES;

55. mano, kad reikia užtikrinti paprastesnę elektroninės įrangos atliekų surinkimą vartotojams; palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą išnagrinėti galimybes sukurti ES masto IRT produktų grąžinimo sistemą ir mano, kad tokia sistema turėtų apimti kuo platesnį produktų asortimentą; pabrėžia, koks svarbus tokios grąžinimo sistemos ir bet kokio kito surinkimo modelio sukūrimas, siekiant užtikrinti IRT produktų pakartotinį panaudojimą ir suteikti prieigą pakartotinio naudojimo veiklos vykdytojams prie pakartotinio naudojimo prekių;

56. pabrėžia ekologinio projektavimo priemonių potencialą ir primena, kad Ekologinio projektavimo direktyvoje ir Energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo direktyvoje⁽³³⁾ numatyta beveik pusė 2020 m. ES nustatyto energijos vartojimo efektyvumo tikslo; pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog būtų greitai užbaigti pradėti elektronikos ir IRT ekologinio projektavimo darbai, visų pirma išmaniųjų telefonų, planšetinių kompiuterių, kompiuterių, spausdintuvų (įskaitant kasetes), mobiliųjų tinklų stočių ir posistemų bei tinklų įrangos, kad ne vėliau kaip 2021 m. būtų galima pasiūlyti priemones;

57. pabrėžia, kad svarbu skatinti tvaresnius elektroninės ir IRT įrangos naudojimo ir gamybos būdus, ragina Komisiją išnagrinėti galimybę teikti vartotojams informaciją apie tai, kuo skiriasi taisomieji naujiniai nuo į naudotojus orientuotų naujinių, ir apie duomenų naudojimo anglies dioksido pėdsako poveikį;

58. ragina sukurti privalomą elektroninės įrangos atliekų perdirbėjų sertifikavimo sistemą, kad būtų užtikrintas veiksmingas medžiagų regeneravimas ir aplinkos apsauga;

59. prašo Komisijos, be žiedinės elektronikos iniciatyvos, pateikti dar ir pasiūlymą dėl žiedinio ir tvaraus skaitmeninio, IRT ir dirbtinio intelekto plano iniciatyvos;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: baterijos ir transporto priemonės

60. pabrėžia, kad pereinant prie netaršaus judumo ir atsinaujinančiais energijos ištekliais grindžiamų elektros energijos tinklų svarbu naujuose teisės aktuose laikytis strateginio, aplinkosauginio, tvaraus ir etiško požiūrio į baterijų ir transporto priemonių tvarkymą ir kad būtina užtikrinti tvarų ir etišką žaliavų, įskaitant svarbiausias žaliavas, gavybą; ragina, kad ES būtų sukurtos konkurencingos ir atsparios baterijų gamybos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo vertės grandinės;

⁽³³⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminių ir apie jį pateikiant standartinę informaciją (OL L 153, 2010 6 18, p. 1).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

61. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl naujo reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų ir mano, kad į naująją ES baterijų reguliavimo sistemą turėtų būti įtraukti šie punktai: tvari, etiška ir saugi gavyba, ekologinis projektavimas, įskaitant priemones perdirbtosios medžiagos daliai panaudoti, pavojingų ir kenksmingų medžiagų pakeitimas, kai tai įmanoma, geresnis rūšiuojamasis atliekų surinkimas, pakartotinis naudojimas, atnaujinimas, perdarymas, paskirties keitimas ir perdirbimas, įskaitant didesnius perdirbimo tikslus, vertingų medžiagų regeneravimą, didesnę gamintojo atsakomybę ir vartotojų informavimą; šia sistema turėtų apimti poveikį aplinkai per visą gyvavimo ciklą, kartu nustatant specialias nuostatas dėl baterijų, susijusių su judumu ir energijos kaupimu;

62. yra susirūpinęs dėl didelės ES priklausomybės nuo baterijų gamybai reikalingų žaliavų importo; yra įsitikinęs, kad patobulinus baterijų perdirbimo sistemas būtų galima išgauti didelę dalį žaliavų, reikalingų baterijų gamybai ES;

63. yra susirūpinęs dėl mineralų gavybos pramonės socialinio ir ekonominio poveikio, ypač kobalto pramonės sektoriuje; prašo Komisijos įvertinti galimybes sukurti įgyvendinamą teisinę sistemą siekiant užtikrinti etišką medžiagų gavybą ir pateikti privalomus išsamaus patikrinimo teisės aktus, kuriais būtų sprendžiama neigiamo poveikio aplinkai ir žmogaus teisėms tarptautiniu mastu problema;

64. palankiai vertina Komisijos planus persvarstyti Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių direktyvą⁽³⁴⁾; ragina Komisiją atnaujinti tą direktyvą, kad būtų visapusiškai atsižvelgta ir laikomasi žiedinės ekonomikos principų, įskaitant daiktų projektavimą iš atliekų, aukščiausios vertės medžiagų atnaujinimą, moduliškumą, taisomumą, daugkartinį naudojimą ir perdirbamumą, pirmenybę teikiant pakartotiniam naudojimui; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su automobilių gamintojais ir diegiant gamintojų išplėstinės atsakomybės sistemas, siekti užtikrinti veiksmingas pakartotinio naudojimo grandines; ragina Komisiją tobulinti ataskaitų apie eksploatuoti netinkamų transporto priemonių teikimą, naudojant Europos duomenų bazę; ragina Komisiją išaiškinti, įtvirtinti ir stebėti principo įgyvendinimą, pagal kurį, prieš automobilius atiduodant į metalo laužą ir juos susmulkinant, visada būtina išmontuoti automobilius ir atrinkti pakartotinai naudojamas dalis;

65. pabrėžia, kad būtina toliau skatinti perdirbimo procesų ir technologijų mokslinius tyrimus ir inovacijas pagal programą „Europos horizontas“, siekiant padidinti baterijų žiedinės ekonomikos potencialą; pripažįsta MVI vaidmenį surinkimo ir perdirbimo sektoriuose;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: pakuotės

66. pakartoja tikslą iki 2030 m. užtikrinti, kad visas pakuotes būtų galima pakartotinai naudoti arba perdirbti ekonomiškai naudingu būdu, ir ragina Komisiją nedelsiant pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, įskaitant atliekų mažinimo priemones ir tikslus, taip pat Pakuočių atliekų direktyvoje nustatytus plataus užmojo esminius reikalavimus, kuriais siekiama sumažinti pernelyg didelį pakuočių kiekį, be kita ko, e. prekyboje, pagerinti galimybes perdirbti ir sumažinti pakuočių sudėtingumą, padidinti perdirbtų medžiagų kiekį, palaipsniui atsakyti pavojingų ir kenksmingų medžiagų ir skatinti pakartotinį naudojimą; pabrėžia, kad neturi būti pažeidžiami maisto saugos ar higienos standartai; ragina, kad šiomis priemonėmis būtų siekiama geriausių bendrų aplinkosaugos rezultatų, laikantis atliekų hierarchiją, ir mažo anglies dioksido išmetimo rodiklio;

67. pabrėždamas esminį pakuočių vaidmenį produktų saugai, visų pirma maisto saugai ir higienai, taip pat maisto atliekų mažinimui, ragina pramonės atstovus papildyti reguliavimo priemones papildomais savanoriškais veiksmais, siekiant toliau vengti nereikalingų pakuočių ir gerokai sumažinti rinkai pateikiamų pakuočių kiekį, kurti efektyviau išteklius naudojančius, žiedinius ir klimatui nekenkiančius pakavimo sprendimus, pvz., suderintus pakavimo būdus ir daugkartinio naudojimo bei užpildymo pakuotes, ir supaprastinti daugkartinį transportavimo pakuočių naudojimą; ragina remti tokias iniciatyvas kaip Žiedinės plastikų ekonomikos aljansas ir Europos plastiko paktas;

68. pakartoja, kad vykdant kokybišką perdirbimą realiojoje rinkoje atsiranda perdirbtų medžiagų paklausa, o tai yra vienas iš pagrindinių veiksnių, skatinančių didinti bendrą surinktų, išrūšiuotų ir perdirbtų pakuočių kiekį, ragina naudoti pažangią ir veiksmingą rūšiavimo įrangą ir atskyrimo technologijas, derinant jas su geresniu pakuočių ekologiniu projektavimu, įskaitant poreikį perkurti pakavimo sprendimus, remiantis patobulintais gyvavimo ciklo analizės kriterijais;

69. ragina Komisiją išanalizuoti skirtingus elektroninėje prekyboje naudojamus pakuočių tipus ir nustatyti geriausią patirtį optimizuojant pakavimą, kad būtų sumažintas perteklinis pakuočių kiekis; ragina Komisiją pritarti pakartotiniam pakavimo medžiagų naudojimui pristatant keletą prekių kaip alternatyvą vienkartinėms pakavimo medžiagoms;

⁽³⁴⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EC dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

70. pabrėžia, kad nesupakuotų produktų pardavimas gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant sumažinti pakuočių naudojimą, ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti tokio tipo priemones, kartu užtikrinant maisto saugą ir higieną;

71. pabrėžia svarbų inovacijų fondų ir programų vaidmenį mažinant medžiagų kiekį ir įgyvendinant perdirbimo srities inovacijas;

72. pripažįsta pardavimo internetu augimą, dėl kurio didėja siuntinių pristatymo mastas; primygtinai ragina Komisiją imtis priemonių užtikrinant, kad visi internetu prekiaujantys pardavėjai, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, laikytųsi pagrindinių reikalavimų, teiktų ataskaitas ir finansiškai prisidėtų prie didesnės gamintojo atsakomybės sistemų tose ES valstybėse narėse, kurių rinkai teikiami produktai;

73. ragina Komisiją remti atskirą pakuočių atliekų surinkimą ir rūšiavimą, kaip numatyta Direktyvoje (ES) 2018/852 ir užtikrinti direktyvos perkėlimą į valstybių narių nacionalinę teisę laiku; ragina Komisiją įvertinti galimybę persvarstyti pakuočių medžiagų identifikavimo sistemą (Sprendimas 97/129/EB⁽³⁵⁾), siekiant supaprastinti piliečių galimybes atskirai rinkti pakuotes atsižvelgiant į jų perdirbamumą;

74. ragina Komisiją remti ir išnagrinėti suderinamų nacionalinių užstato grąžinimo sistemų galimybes, kad būtų pasiektas reikalingas 90 proc. plastikinių gėrimų pakuočių surinkimo lygis ir tai taptų žingsniu į priekį kuriant bendrąją pakuočių rinką, ypač kaimyninėms valstybėms narėms; sistemų suderinamumą galima pasiekti naudojant serijos numerius ir kodifikuotą bei suvienodintą ženklavinimą; jei valstybėje narėje nėra galiojančios sistemos ar planų perkurti turimą sistemą, šios valstybės narės yra raginamos, atsižvelgiant į geriausią patirtį ir atitinkamus mokslinius įrodymus, pasirinkti tokią sistemą, kuri būtų panaši ar suderinama su kitų valstybių narių sistemomis;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: plastikai

75. primygtinai ragina Komisiją toliau įgyvendinti Europinę plastikų žiedinėje ekonomikoje strategiją, visų pirma skatinant geresnį projektavimą, žiedinius verslo modelius, novatoriškus gaminius ir produkto kaip paslaugos modelius, kad būtų galima pasiūlyti tvaresnius vartojimo pavyzdžius;

76. ragina Komisiją visapusiškai kovoti su plastikais, įskaitant mikroplastikus; primygtinai ragina Komisiją patvirtinti bendrą laipsnišką sąmoningai pridamų mikroplastikų naudojimo nutraukimą ir taikant naujas privalomas reguliavimo priemones sumažinti netyčinį visų rūšių mikroplastikų paskleidimą jų susidarymo vietoje, įskaitant, pvz., iš padangų, tekstilės gaminių, dirbtinės žolės ir plastiko granulių gamybos; pabrėžia, kad reikia panaikinti mokslinių žinių apie mikroplastikus ir nanoplastikus spragas ir skatinti kurti saugesnes alternatyvas ir konkurencingas produktų be mikroplastikų rinkas; kartu primygtinai ragina skubiai imtis trumpalaikių veiksmų; pabrėžia, kad didžioji taršos mikroplastiko dalelėmis dalis atsiranda aplinkoje yrant makroplastikams, ir pritaria, kad plastikiniams produktams turėtų būti taikomos specialiosios priemonės, pvz., ekologinio projektavimo reikalavimai gamybos etapu, siekiant užkirsti kelią antrinių mikroplastikų paskleidimui į aplinką; ragina Komisiją išnagrinėti klausimus, susijusius su makroplastikų ir makroplastikų patekimo į nuotekų valymo ir lietaus nuotekų tvarkymo sistemas priežastimis, jų plitimu, tolesne migracija ir daromu poveikiu; primena, kad 80 proc. jūrą teršiančių šiukšlių susidaro iš sausumos ir todėl ragina valstybes nares imtis veiksmų dėl karščiausių jūrą teršiančių šiukšlių taškų upėse ir upių žiotyse;

77. pabrėžia, kad vienkartinio naudojimo produktai yra didelė našta aplinkai ir ištekliams, vienkartinio naudojimo produktus turėtų pakeisti daugkartiniai gaminiai, jei yra galimybė naudoti pakartotinio naudojimo ir (arba) patvarius alternatyvius produktus, nekeliant pavojaus maisto higienai ar saugai; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją apsvarstyti teisėkūros priemones, įskaitant Vienkartinių plastikų direktyvos išplėtimą peržiūrint tą direktyvą; ragina Komisiją parengti daugkartinių pakuočių ir vienkartinių pakuočių pakaitalų, stalo serviravimo reikmenų ir stalo įrankių standartus;

78. pripažįsta galimą biologinių ir biologiškai skaidžių ir kompostuojamų plastikų vaidmenį žiedinėje ekonomikoje, tačiau išpėja, kad vien tik biologiniais ir (arba) biologiškai skaidžiais plastikais nebus galima išspręsti su plastikais susijusių aplinkosaugos problemų, pabrėžia, kad svarbu didinti informuotumą apie tinkamą biologinių ir biologiškai skaidžių plastikų naudojimą;

⁽³⁵⁾ 1997 m. sausio 28 d. Komisijos sprendimas 97/129/EB nustatantis pakuočių medžiagų identifikavimo sistemą pagal Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 50, 1997 2 20, p. 28).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

79. ragina pasiūlyti aiškius pasaulinius medžiagų, produktų, projektavimo ir perdirbimo standartus;
80. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti nuoseklią skaidrumo sistemą ir nustatyti pareigas visiems vertės grandinės subjektams teikti ataskaitas apie plastiko gamybą, prekybą, naudojimą ir tvarkymą pasibaigus gyvavimo ciklui;
81. primygtinai ragina Komisiją parengti didesnės gamintojų atsakomybės sistemas, pagal kurias gamintojai būtų laikomi atsakingais už netinkamus naudoti plastikinius produktus;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: tekstilės gaminiai

82. pabrėžia naujos išsamios ES tekstilės gaminių strategijos svarbą siekiant skatinti tvarumą, žiediskumą, atsekamumą ir skaidrumą ES tekstilės ir aprangos sektoriuje, atsižvelgiant į pasaulinį vertės grandinių pobūdį ir greitosios mados aspektą; ragina strategijoje pateikti nuoseklų politikos priemonių rinkinį ir remti naujus verslo modelius, kad būtų atsižvelgta į įvairiausių poveikio aplinkai ir socialinio poveikio klausimus visoje vertės grandinėje, ir gerinti tekstilės gaminių projektavimą, kad būtų padidintas jų patvarumas, pagerintas pakartotinis naudojimas ir mechaninis perdirbamumas, taip pat būtų naudojami kokybiški pluoštai, visų pirma derinant ekologinio projektavimo tipui keliamus reikalavimus, gamintojo atsakomybės sistemas ir privalomo ženklinimo schemas;
83. palankiai vertina tai, kad taikoma nauja tekstilės gaminių politikos sistema, ir pabrėžia, kad pagal ją daugiausia dėmesio reikia skirti atliekų prevencijai, gaminių patvarumui, pakartotiniam naudojimui ir taisymui, taip pat spręsti pavojingų ir kenksmingų cheminių medžiagų problemą, laikantis atliekų hierarchijos; ragina projektavimo ir gamybos etape imtis priemonių siekiant užkirsti kelią sintetinio mikropluošto išsiskyrimui ir imtis kitų priemonių, pvz., plėtoti prevencinį kontroliuojamą ir neteršiantį pramoninį pirminį skalbimą ir sukurti naujų skalbyklių su mikropluošto filtrais standartus; ragina parengti specialius visoje ES taikomus tekstilės atliekų tvarkymo kriterijus;
84. ragina taikyti tekstilei naują produktų politikos sistemą, kuri būtų suderinama su kitomis politikos priemonėmis, visų pirma su rengiamu pasiūlymu dėl ES žmogaus teisių ir aplinkosaugos išsamaus patikrinimo teisės aktų, siekiant užtikrinti, kad darbuotojų teisių, žmogaus teisių ir lyčių lygybės klausimai būtų sprendžiami visais tekstilės vertės grandinės etapais;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: statyba ir pastatai

85. ragina Komisiją įgyvendinti pastatų renovacijos bangą visapusiškai laikantis žiedinės ekonomikos principų, kartu atsižvelgiant į sektorių įvairovę; ragina Komisiją nustatyti horizontaliuosius ir konkrečioms produktams taikomus reikalavimus; pabrėžia galimybes sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir naudą aplinkai prailginant pastatų eksploatavimo trukmę, o ne juos griauinant; prašo Komisijos apsvarstyti galimybę nustatyti ES pastatų anglies dioksido pėdsako ir žaliavų naudojimo rodiklio mažinimo tikslus ir taikyti lygių sistemą tvariems pastatams kaip privalomą statybos eksploatacinių savybių sistemą; mano, kad būtina įtraukti minimalius teisinius reikalavimus dėl pastatų aplinkosauginio veiksmingumo, kad būtų pagerintas išteklių naudojimo efektyvumas ir pastatų energinis naudingumas;
86. primena Komisijos įsipareigojimą pagal Atliekų pagrindų direktyvą persvarstyti ES teisės aktuose nustatytus medžiagų regeneravimo tikslus, taikomus statybos ir griovimo atliekoms ir konkrečių medžiagų frakcijoms, ir mano, kad tai turėtų būti įtraukta į iškasto grunto medžiagų panaudojimo tikslą; siūlo į statybos programas įtraukti pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir antrinių žaliavų naudojimo tikslus, kartu gerinant jų atsekamumą; ragina Komisiją persvarstyti Statybos produktų reglamentą ir palankiai vertina tai, kad paskelbta Darniai apstatytos aplinkos strategija 2021 m.; mano, kad skaitmeninių sprendimų diegimas apstatytoje aplinkoje, pvz., atliekų atsekamumas, užtikrintų geresnį pastatų energinį naudingumą ir didesnį žiediskumą statybos sektoriuje;
87. pabrėžia, kad svarbu diegti kokybiško pastatų projektavimo politiką, pirmenybę teikiant sprendimams, skatinantiems pastatų renovaciją, rekonstravimą ir tęstinį naudojimą, kai tai galima, o ne naujų pastatų statybą;
88. pabrėžia, jog atsižvelgiant į tai, kad jau yra 90 proc. apstatytos aplinkos pagal 2050 m. lygį, reikėtų nustatyti specialiuosius renovacijos sektoriui taikomus reikalavimus, kad iki 2050 m. jau būtų visapusiškai moduliniai, skirtingiems tikslams pritaikyti ir energijos požiūriu tausūs pastatai; įskaitant esminę renovaciją, gamybą vietoje ir pakartotinį naudojimą;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: maistas, vanduo ir maisto medžiagos

89. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant įgyvendinti tikslą iki 2030 m. perpus sumažinti maisto atliekų kiekį, laikantis išpareigojimų pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir remiantis valstybių narių pateiktais duomenimis pagal Atliekų pagrindų direktyvą; ragina Komisiją į atitinkamas ES politikos sritis integruoti maisto nuostolių ir švaistymo prevenciją visoje maisto vertės grandinėje, kaip nustatyta strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“, ir primena, kad šios priemonės turėtų atitikti atliekų hierarchiją; ragina valstybes nares imtis visapusiškų priemonių siekiant reikšmingai sumažinti maisto švaistymą ir skatinti maisto dovanojimą;

90. ragina Komisiją imtis priemonių kuriant uždara žemės ūkio maisto medžiagų ciklą, mažinti Europos priklausomybę nuo augalinių baltymų importo gyvūnų pašarams ir padidinti perdirbto gyvulių mėšlo ir kitų organinių maisto medžiagų, pvz., komposto ir degazuotojo substrato, naudojimą vietoj sintetinių trąšų kartu užtikrinant aukšto lygio sveikatos, aplinkos ir ekosistemų apsaugą;

91. ragina sukurti žiedinę ekonomiką, paremtą aplinką tausojančia reglamentavimo sistema, kad būtų išvengta galimo neigiamo toksinio poveikio vandens ekosistemoms; palankiai vertina naujai priimtą reglamentą dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų ir geriamojo vandens direktyvos persvarstymą⁽³⁶⁾, ir ragina juos visapusiškai įgyvendinti; ragina Komisiją visapusiškai integruoti vandens ir energijos sąsają į Europos politiką ir primena, kad vandens išteklių kokybė ir prieiga prie jų priklauso nuo to, kaip gerai bus įgyvendinama kontrolė vietoje ir principas „teršėjas moka“; remia žiedinį požiūrį į nuotekų valymą ir tvarkymą, siekiant skatinti miesto nuotekų panaudojimą; pabrėžia, kad iš nuotekų galima išgauti išteklių – nuo celiuliozės ir bioplastikų iki maisto medžiagų, energijos ir vandens, taip pat tęsiant galimų pakartotinio naudojimo galimybių analizę, kartu mažinant energijos ir vandens suvartojimą; pritaria planuojamai Miesto nuotekų valymo direktyvos⁽³⁷⁾ peržiūrai; ragina Komisiją įvertinti galimybę imtis teisėkūros priemonių siekiant efektyvaus vandens naudojimo pastatuose;

92. pabrėžia, kad visoje Europos Sąjungoje padidinus vandens prieinamumą būtų galima gerokai padidinti žiediškumą ir tapti mažiau priklausomais nuo pakuotėse tiekiamo vandens; ragina visapusiškai įgyvendinti vandens prieinamumo nuostatas, pateiktas Geriamojo vandens direktyvoje;

93. pabrėžia svarbią tvarių biologinių produktų funkciją, visų pirma tai, kad svarbus geresnis biologinių atliekų panaudojimas ir likučių bei šalutinių produktų naudojimas pereinant prie žiedinės ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos;

94. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad rūšiuojamojo (atskiro) biologinių atliekų surinkimo, įvesto pagal Atliekų pagrindų direktyvą, tikslas būtų gaminti kokybišką kompostą, siekiant praturtinti dirvožemį, skatinti naudoti nepavojingas chemines medžiagas ir kitus produktus bei propaguoti atsinaujinančiąją energiją, kai tai įmanoma ir naudinga aplinkai;

95. pabrėžia tvarios bioekonomikos ir tvaraus su mišku susijusio sektoriaus potencialą; pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti ES bioekonomikos ir biologinės įvairovės strategijas siekiant pagerinti žiediškumą, pakeičiant iškastines medžiagas atsinaujinančiomis biologinėmis medžiagomis, kai tai naudinga aplinkai ir yra tvaru, be kita ko, biologinės įvairovės požiūriu, atsižvelgiant į didėjančią biologinių medžiagų paklausą;

Mažiau atliekų, didesnė vertė

96. pabrėžia, kad svarbu pirmenybę teikti visų pirma atliekų prevencijai, laikantis ES atliekų hierarchijos, tiek produktų, tiek atliekų politikoje; ragina Komisiją atliekant Atliekų pagrindų direktyvos ir Sąvartynų direktyvos peržiūrą, kuri numatyta 2024 m., pasiūlyti privalomus bendro atliekų kiekio mažinimo ir atliekų kiekio konkrečiuose atliekų srautuose ir produktų grupėse mažinimo tikslus, taip pat tikslus, kuriais būtų ribojamas galutinių atliekų susidarymas; mano, kad parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslai turėtų būti atskiri, siekiant teikti pirmenybę parengimui pakartotiniam naudojimui, kaip numatyta atliekų hierarchijoje;

⁽³⁶⁾ 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos Direktyva 98/83/EB dėl žmoniems vartoti skirto vandens kokybės (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

⁽³⁷⁾ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

97. reiškia susirūpinimą dėl nevienodo ES atliekų tikslų įgyvendinimo valstybėse narėse; ragina Komisiją užtikrinti, kad visos valstybės narės veiksmingai ir visapusiškai įgyvendintų dabartinius atliekų tvarkymo tikslus ir 2018 m. atliekų dokumentų rinkinį, ir primygtinai ragina visas valstybes nares nedelsiant visiškai perkelti 2018 m. teisės aktus į nacionalinę teisę;

98. mano, kad nekonkurencingos kainos ir kokybiškų antrinių žaliavų bei jų rinkų trūkumas yra viena iš kliūčių žiedinei ekonomikai; prašo Komisijos įvertinti priemones, kuriomis būtų didinamas antrinių žaliavų konkurencingumas ir kartu prisidedama prie aplinkos be toksinių medžiagų kūrimo;

99. mano, kad privatusis sektorius yra stiprus partneris didinant žiedinių sprendimų ir produktų paklausą bei vartotojų susidomėjimą jais, ir primygtinai ragina valstybes nares remti įmones, kurių verslo modeliai, paslaugos ar produktai padeda sumažinti atliekų kiekį ir išteklių naudojimą, ir ragina naudotis jų paslaugomis;

100. tvirtai remia siekį sukurti gerai veikiančią ES kokybiškų, netoksinių antrinių žaliavų rinką, nedarant poveikio Atliekų pagrindų direktyvos ir Atliekų vežimo reglamento nuostatomis, ir pabrėžia, kad tam reikės bendrų kokybės standartų; primena, kad valstybės narės turi galimybę apibrėžti nacionalinius šalutinių produktų ir atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, ir ragina Komisiją pasiūlyti suderintus pagrindiniams atliekų srautams taikomus Europos atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, atitinkančius Atliekų pagrindų direktyvą, kad būtų pašalintos rinkos kliūtys ir užtikrintas kokybiškas medžiagų panaudojimas; apgailestauja dėl to, kad Komisija neapibrėžė konkrečių ES kriterijų, taikomų popieriui, padangoms ir tekstilei, kaip reikalaujama Atliekų pagrindų direktyvoje;

101. ragina Komisiją atkreipti dėmesį į taisyklės dėl naudojimui skirtų atliekų tarpvalstybinio vežimo tarp ES valstybių narių ir apsvaistyti galimybę jas pakoreguoti, siekiant padidinti jų aiškumą ir suprantamumą, pašalinti administracines kliūtis, kartu išlaikant teisės aktų veiksmingumą apsaugant žmonių sveikatą ir aplinką, taip pat suderinti jų įgyvendinimą visose ES valstybėse narėse, be kita ko, sukuriant bendrą ES elektroninę atliekų vežimo registravimo sistemą;

102. pritaria Komisijos vykdomam darbui siekiant užtikrinti tinkamą alyvų atliekų valymą; ragina Komisiją, kaip nurodyta Direktyvoje 2008/98/EB⁽³⁸⁾, iki 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų pateiktos papildomos alyvų atliekų naudojimo skatinimo priemonės, taip pat nustatant kiekybinius tikslus;

103. primena, kad visos valstybės narės yra įpareigosotos iki 2023 m. gruodžio 31 d. užtikrinti, kad biologinės atliekos būtų rūšiuojamos ir perdirbamos jų susidarymo vietoje arba atskirai surenkamos ir nemaišomos su kitų rūšių atliekomis; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares nukreipti investicijas į tai, kad daugėtų organinių atliekų surinkimo ir kompostavimo iniciatyvų;

104. primena ES atliekų tvarkymo tikslus ir pabrėžia, kad ES ir valstybės narės, laikydamosi atliekų hierarchijos, turi stiprinti prevenciją ir parengimą pakartotiniam naudojimui, didinti kokybišką perdirbimą ir atsakyti atliekų šalinimo sąvartynuose, kartu kuo labiau sumažinant jų deginimą; ragina Komisiją nustatyti bendrą ES masto požiūrį į galutinių komunalinių atliekų, kurios negali būti perdirbamos, tvarkymą, siekiant užtikrinti optimalų jų apdorojimą ir išvengti perteklinių atliekų deginimo pajėgumų kūrimo ES lygmeniu, nes tai galėtų sukelti susiaistymo poveikį ir trukdyti žiedinės ekonomikos plėtrai; mano, kad deginimo atveju, tai turėtų vykti pažangiausiame energijos gavybai iš atliekų skirtuose įrenginiuose, kuriuose užtikrinamas aukštas energijos vartojimo efektyvumas ir išmetama mažai teršalų visoje ES;

105. pabrėžia, kad rūšiuojamasis atliekų surinkimas yra būtina kokybiško perdirbimo ir vertingų medžiagų ir produktų išsaugojimo perdirbimo cikle sąlyga; pritaria Komisijos planams pasiūlyti priemonių siekiant patobulinti ir suderinti esamas rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas, kuriose turėtų būti atsižvelgiama į geriausią valstybių narių patirtį ir skirtingas regionines bei vietos sąlygas ir kurios neturėtų daryti neigiamo poveikio gerai veikiančioms esamoms sistemoms; ragina Komisiją užtikrinti tinkamą Atliekų pagrindų direktyvos nuostatų įgyvendinimą;

106. pabrėžia, kad atliekų strategijas ir politikos priemones reikia grįsti patikimais moksliniais duomenimis ir metodikomis, gerinant ES statistinių duomenų patikimumą ir palyginamumą; todėl ragina Komisiją toliau derinti atliekų statistiką ir rinkti duomenis apie perdirbamas medžiagas ir atliekas trijuose etapuose: surinkimo, atliekų priėmimo į perdirbimo įrenginį ir veiksmingo perdirbtų medžiagų pakartotinio panaudojimo;

⁽³⁸⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

107. apgailestauja dėl to, kad Sąvartynų direktyvoje pernelyg mažai dėmesio skiriama prevencijai, todėl ragina suderinti ją su pagrindiniais žiedinės ekonomikos veiksmų plano principais ir nustatyti 10 proc. šalinimo sąvartynuose tikslą pradiniais metais, skaičiuojant atliekų kilogramais vienam gyventojui per metus, siekiant užkirsti kelią atliekų nukreipimui iš sąvartynų į atliekų deginimo įrenginius;

108. primena, kad pramonės simbiozė yra būtina siekiant sukurti žiedinę ekonomiką, skatinant tarpusavyje susijusius tinklus, kuriuose pramoninės atliekos tampa kitų medžiagų žaliavomis, o energija ir medžiagos gali būti nuolat cikliškai naudojamos, kuo ilgiau išlaikant išteklius gamyboje; todėl ragina stengtis didinti pramonės simbiozės ES lygmeniu ir padaryti pramoninę vertės grandinę veiksmingesnę bei konkurencingesnę;

109. pabrėžia, kad kuriant pramonės simbiozės reikia užtikrinti geresnes teritorijos subjektų žinias apie vietinių išteklių srautus ir jų tvarkymą, kad jie, bendradarbiaudami su pramonės sektoriais, suinteresuotaisiais subjektais, vietos administravimo įstaigomis ir piliečiais, galėtų įgyvendinti naujas teritorijų planavimo strategijas; primygtinai ragina valstybes nares reikalauti, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos nustatytų pramonės simbiozės galimybes, atlikdamos išsamų ekonominės veiklos rūšių nustatymą ir privalomą išteklių srautų analizę;

110. pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti Atliekų pagrindų direktyvos 8a straipsnio 1 dalį, kuriame aiškiai nurodyta, kad valstybės narės yra įpareigosotos tiksliai apibrėžti gamintojo atsakomybės organizacijų pareigas ir vaidmenį;

111. rekomenduoja, kad būtų remiamas vietinių vertės grandinių, paremtų biologinių atliekų perdirbimu gaminant atsinaujinančiąją energiją, pvz., biometaną, kūrimas siekiant sukurti glaudesnius ryšius tarp kaimo ir miesto bendruomenių, kartu visapusiškai įgyvendinant atliekų hierarchiją;

112. pabrėžia, kad reikia įtraukti produktų žiediškumą ir išteklių naudojimo intensyvumą į tarpvalstybinius koregavimo mechanizmus;

Užtikrinimas, kad žiedinė ekonomika teiktų naudą žmonėms, regionams ir miestams

113. pripažįsta svarbų vaidmenį, kurį regionų valdžia, vietos valdžios institucijos ir vietos bendruomenės atlieka žiedinėje ekonomikoje, atliekų tvarkymo srityje ir įgyvendinant priemones, įtrauktas į Žiedinės ekonomikos veiksmų planą; ragina Komisiją ir valstybes nares remti žiedinės ekonomikos centrų steigimą ir jų bendradarbiavimą visuose Europos regionuose, pramonės klasteriuose ir vietos bendruomenėse atsižvelgiant į pasiūlytą „Naująją europinį bauhausą“, teikiant paramą žiedinių modelių kūrimui projektavimo, viešųjų pirkimų ir atliekų tvarkymo srityse;

114. pritaria idėjai atnaujinti žiedinei ekonomikai skirtą lėšų darbotvarkę ir ragina Komisiją pritaikyti šią darbotvarkę prie konkrečių užimtumo poreikių, įskaitant švietimo ir mokymo reikalavimus, taip pat naujų darbo vietų, kurių reikia pereinant prie žiedinės ekonomikos; ragina Komisiją užtikrinti, kad žiedinės ekonomikos veiksmų planas būtų susietas su Europos socialinių teisių ramsčio ir lyčių lygybės strategijos įgyvendinimu, ir užtikrinti teisingą pertvarką; be to, pabrėžia lemiamą socialinių partnerių vaidmenį sprendžiant su darbu susijusius ir socialinius klausimus pereinant prie žiedinės ekonomikos;

115. pabrėžia ypač svarbų vartotojų vaidmenį atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo srityje ir poreikį palengvinti piliečių dalyvavimą rūšiuojant atliekas; pakartoja, jog svarbu, kad valstybės narės ir regionų bei vietos valdžios institucijos didintų visuomenės informuotumą apie darnų vartojimą, įskaitant vartojimo modelius, grindžiamus pakartotiniu naudojimu, nuoma ar dalijimusi, ir apie atliekų prevenciją bei veiksmingą atliekų rūšiavimą ir šalinimą;

116. ragina Komisiją užtikrinti, kad žiedinės ekonomikos principai būtų įtraukti į visų rūšių praktiką, ir ragina Komisiją remti valstybes nares joms dalijantis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su įvairiomis ES regionų ir vietos lygmens žiedinės ekonomikos pastangomis;

117. pabrėžia, koks svarbus vyriausybių, vietos valdžios institucijų, akademinės bendruomenės ir įmonių, įskaitant gamintojus ir pirkėjus, bendradarbiavimas siekiant paskatinti ir išplėsti žiedinės ekonomikos veiksmus; pabrėžia, kad svarbu išplėsti šį bendradarbiavimą įtraukiant kitus suinteresuotuosius subjektus, tokius kaip socialinės įmonės, startuoliai ir NVO;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

118. atkreipia dėmesį į tai, kad remonto ir techninės priežiūros paslaugų sektorius turi didelį potencialą kurti darbo vietas ir jo plėtra turi būti remiama bei skatinama, visų pirma vietos, visuomeninės ir bendruomeninės remonto iniciatyvos, kooperatyvai ir socialinės įmonės;

119. pabrėžia vaidmenį, kurį aplinkosaugos požiūriu saugus anglies dioksido surinkimas, kaupimas ir naudojimas (CCS/U) gali atlikti siekiant Europos žaliojo kurso tikslų; remia integruotos politikos aplinką siekiant skatinti naudoti aplinkosaugos požiūriu saugias anglies dioksido surinkimo, kaupimo ir naudojimo technologijas, kurios padeda mažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, siekiant neutralaus sunkiosios pramonės poveikio klimatui, kai nėra tiesioginio išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo galimybių⁽³⁹⁾; vis dėlto dar kartą patvirtina, kad ES taikant nulinės taršos strategiją prioritetą turėtų būti teikiamas tiesioginiam išmetamo teršalų kiekio mažinimui ir veiksams, kuriais išsaugomi ir gerinami ES gamtiniai absorbentai ir kaupikliai⁽⁴⁰⁾;

Lyderystės pastangos pasauliniu lygmeniu

120. remia Komisijos tikslą peržiūrėti Atliekų vežimo reglamentą siekiant užtikrinti ES vidaus prekybos atliekomis skaidrumą ir atsekamumą, sustabdyti atliekų, kurios daro žalą aplinkai ar žmonių sveikatai, eksportą į trečiąsias šalis ir veiksmingiau kovoti su neteisėtu elgesiu, siekiant užtikrinti, kad visos atliekos būtų tvarkomos laikantis žiedinės ekonomikos principų; be to, remia Komisiją įgyvendinant nesenai padarytus Bazelio konvencijos dėl plastiko atliekų pakeitimus ir visapusiškai laikantis ES išpareigojimų pagal šią konvenciją; prašo Komisijos taip pat sutelkti dėmesį į:

- finansines paskatas siekiant sukurti tikrą bendrąją rinką ir vienodas sąlygas kokybiškoms antrinėms žaliavoms;
- procedūrų supaprastinimą siekiant skatinti perdirbimo pajėgumus ir atliekų tvarkymo infrastruktūrą ES;
- Elektroninių duomenų mainų (EDI) sistemos įgyvendinimą siekiant geriau stebėti atliekų srautus;
- Atliekų vežimo reglamente⁽⁴¹⁾ ir Atliekų pagrindų direktyvos peržiūros įgyvendinimą;

121. palankiai vertina Pasaulinį žiedinės ekonomikos ir efektyvaus išteklių naudojimo aljansą siekiant paspartinti visuotinę perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos ir prašo Komisijos vadovauti pastangoms siekiant tarptautinio susitarimo dėl gamtos išteklių valdymo, kad naudojant gamtos išteklius nebūtų peržengtos planetos galimybių ribos;

122. remia Komisijos pastangas tarptautiniu lygmeniu siekti visuotinio susitarimo dėl plastikų ir skatinti pasauliniu mastu perimti ES žiedinės ekonomikos požiūrį į plastiką; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad įvairius išpareigojimus, priisiimus ES ir pasaulio lygmenimis, būtų galima stebėti integruotai ir skaidriai; ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviai imtis vadovaujamo vaidmens ir tęsti tarptautinius veiksmus kovojant su jūrą teršiančiu plastikumu ir mikroplastiku;

123. pabrėžia, jog svarbu reikalauti, kad į ES importuojamos pirminės ir antrinės žaliavos atitiktų žmogaus teisių, žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos standartus, kurie būtų lygiaverčiai ES standartams, be kita ko, nustatyti tokius reikalavimus Komisijos būsimame pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tvaraus ūkinių valdymo ir išsamaus patikrinimo, ir užtikrinti vienodas sąlygas pagrindinėse ES tiekimo grandinėse; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti Sąjungos vidaus ir išorės politikos derėjimą atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso ir Žiedinės ekonomikos veiksmų plano tikslus, be kita ko, Sąjungos išorės santykiuose ir užsienio prekybos susitarimuose;

124. ragina Europos gamintojus prisiimti atsakomybę parduodant produktus trečiojoje šalyje ir siūlo pramonės suinteresuotiesiems subjektams išpareigoti didinti savo gamintojo atsakomybę ir organizuoti arba finansuoti rūšiuojamąjį savo produktų surinkimą jiems tapus atliekomis trečiojoje šalyje; taip pat ragina gamintojus šalinti neatitiktumus, susijusius su eksportuojamų ir ES rinkoje parduodamų produktų kokybe;

125. pritaria Komisijai, kad reikia skatinti daugiašales diskusijas dėl tvaraus išteklių naudojimo lygio ir planetos galimybių ribų, įskaitant mokslškai pagrįstų išteklių naudojimo tikslų ištyrimą;

⁽³⁹⁾ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso, 33 dalis.

⁽⁴⁰⁾ 2019 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Klimato kaita. Europos strateginė ilgalaikė vizija siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pagal Paryžiaus susitarimą“, 13 dalis.

⁽⁴¹⁾ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

126. pabrėžia, kad reikia kuo skubiau įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. sprendžiant klausimus, susijusius su tarptautinio cheminių medžiagų valdymo ir apsaugos nuo jų daromos žalos sveikatai ir aplinkai stiprinimu; ypač pabrėžia, koks svarbus vykstantis Strateginio požiūrio į tarptautinį cheminių medžiagų valdymą (SAICM) procesas, siekiant 2021 m. liepos mėn. Bonoje vyksiančioje penktojoje Tarptautinėje konferencijoje cheminių medžiagų valdymo klausimais (ICCM 5) priimti sprendimą dėl tvirtos aplinką tausojančio cheminių medžiagų valdymo ir atliekų tvarkymo sistemos po 2020 m.;

127. primygtinai ragina Komisiją pasitelkiant tarptautines konvencijas skatinti taikyti efektyvaus išteklių naudojimo rodiklius, kad būtų įmanoma tarpusavyje palyginti pramonės sektorius ir ekonomikas ir užtikrinti vienodas sąlygas, taip pat remti dialogą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis;

128. atsižvelgiant į tai, kad planetos ištekliai riboti, turėtų būti sukurta tarptautinė konvencija dėl išteklių pakankamumo, kuri skatintų diskusijas dėl prieigos prie išteklių ir jų naudojimo padarinių, daugiausia dėmesio skiriant tvarumui ir teisingumui;

129. primena, kad be priemonių, kurios skirtos tam, kad ES iki 2050 m. pasiektų poveikio klimatui neutralumo tikslą, priėmimo būtina spręsti ir anglies dioksido pėdsako problemą, susijusią su ES importuojamų produktų paklausa; ragina Komisiją nustatyti ir panaikinti kliūtis aplinkos atžvilgiu tvariam augimui ir ekologinių inovacijų diegimui ir kliūtis, kurios trukdo patekti į rinką žiediniams produktams ir paslaugoms iš ES nepriklausančių šalių arba riboja jų patekimą į rinką; ragina Komisiją ištirti tam tikriems produktams ir paslaugoms taikomų tarifų ir netarifinių kliūčių mažinimo galimybes ir naudą siekiant skatinti žiedinės ekonomikos plėtrą, be kita ko, atliekant šiuo metu vykdomą ES bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS) peržiūrą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją žiedinės ekonomikos aspektą įtraukti į derybas dėl Susitarimo dėl aplinkosaugos prekių, kurias reikėtų paspartinti; ragina Komisiją atsižvelgti į specialius ES mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) poreikius, padėti MVĮ integruoti žiedinę ekonomiką į savo verslo modelius, be kita ko, taikant paskatas, ir remti jas įgyvendinant verslo strategijas, kuriomis siekiama eksportuoti žiedinius produktus, visų pirma pradedant taikyti su kilmės taisyklėmis susijusią rizikos vertinimo priemonę, kurią šiuo metu svarsto Komisija; ragina Komisiją imtis vadovaujamo vaidmens PPO skatinant nustatyti, kad produktai būtų diferencijuojami atsižvelgiant į dėl jų išmetamo anglies dioksido kiekį, tokiu būdu suvienodinant reglamentavimu nustatomas sąlygas;

130. mano, kad į prekybos susitarimus reikia įtraukti teisiškai pagrįstas nuostatas, kuriomis atitinkami ES teisės aktai dėl žiedinės ekonomikos būtų apsaugomi nuo buvimo prekybos kliūtimi;

131. pabrėžia, kad strateginė prekybos politika yra labai svarbi priemonė siekiant visame pasaulyje spartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos ir remti ES ir JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog prekybos ir investicijų susitarimai derėtų su žiedinės ekonomikos politika;

132. ragina Komisiją pradėti atvirą ir skaidrų dialogą ir bendradarbiauti su ES prekybos partneriais siekiant toliau remti žiedinės ekonomikos tikslus; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau dėti pastangas tarptautiniuose forumuose (UNCTAD, PPO, G20, G7) siekiant įgyvendinti ES žiedinės ekonomikos darbotvarkę ir užtikrinti vienodas sąlygas pasaulio mastu su tarptautiniais partneriais, išnagrinėjant galimybę taikyti skaitmeninių pasų koncepciją, kad būtų skatinamas duomenų, susijusių su produktų sudėtimi, anglies dioksido pėdsaku ir perdirbamumu, prieinamumas, siekiant sudaryti sąlygas geresniam žiediškumui, didesnei gamintojo atsakomybei ir darniam vartotojų pasirinkimui skatinti; todėl siūlo Komisijai įsitraukti į atitinkamų daugiašalių organizacijų veiklą siekiant pasiekti susitarimą dėl tarptautinio ženklo, kuris būtų lengvai suprantamas vartotojams ir kuriame būtų nurodyta, ar produktas gali būti perdirbtas; taip pat pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas tam, kaip mažiau išsivysčiusios šalys partnerės galėtų dalyvauti žiedinėje ekonomikoje ir pasinaudoti jos teikiama nauda; ypač ragina Komisiją žiedinės ekonomikos principus įtraukti į savo strategiją „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“; ragina Komisiją pasinaudoti pagalba prekybai ir BLS+ siekiant padėti besivystančioms šalims taikyti žiedinės ekonomikos principais grindžiamus metodus, įskaitant produktų standartus;

o

o o

133. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.